



Kirkonpalvelija ² 2020



Joulua odotellessa

Suomalaisille, kuten myös monien muiden joulua viettävien maiden kansalaisille, on luvassa aivan erityislaatuinen jouluku. Korona pakottaa hiljaiseloon ja kontaktien välttämiseen. Suuria sukujuhlia tai kokoontumisia ei saa järjestää. Jouluperinteeseen vahvasti kuuluvasta perhe- ja sukukeskeisyydestä on tingittävä. Juuri joulunpyhinä Suomessa saatetaan viettää koronailmaantuvuuden huippuvaihetta. Luvassa onkin ”digi-joulu” ja sen alusaika, jolloin joululaulutlaisuudet ja hartaudet toteutetaan netin välityksellä. Tämän vuoden itseenäisyyspäivä ja jouluku ovat toisenlaisia, kuin ennen. Se ei kuitenkaan muuta niiden merkitystä, sillä kummassakin on kyse niiden sisällöstä. Molempiin liittyy sanoma, jota juhlien viettämisen tapa ei muuta. Luultavasti jälkikäteen ajateltuna koronajoulu on jokin täysin poikkeuksellista, vuosien päästä sitä muistellaan. En olisi uskonnut vuosi sitten, että Seinäjoen seurakunnan työntekijöiden joulujuhla jär-

jestetään netin välityksellä, mutta nyt sekin on koettu. Korona on opettanut uusia asioita. Mennyt vuosi on ollut niin poikkeuksellinen, ettei sitä voi ymmärtää. Kirkonpalvelijoiden opinto- ja koulutuspäivät siirrettiin ensin kesäkuulta lokakuulle, poikkeusolojen jatkuessa ne peruttiin kokonaan, pidettiin vain yhdistyksen vuosikokous. Odotellaan rokotteen tuomaa suojaa, ja käännetään katseet tulevaan. Niin tehdään myös Kirkonpalvelijoissa, Opinto- ja koulutuspäivien ohjelmaa suunnitellaan. Päivät ovat Turussa 29.–30.6.2021, ja myös Arkkipiispa on merkinnyt meidän päivät kalenteriinsa ja on lupautunut olemaan paikalla, jos mahdollista.

*Toivotan teille kaikille
Hyvää Joulua ja Onnellista
Uutta Vuotta*

Harri Kosola
puheenjohtaja



Kristus,
anna minullekin
usko, että saan
katsella sinun
kirkkauttasi, jonka
olet isältä saanut.
Opetä minuakin
tuntemaan Isä.
Anna minun kokea
yhä uudelleen,
mitä on sinun armosi
näissä oloissa,
joissa elän.

Kuva: Jorma Ikonen



Joulu tuo maailmaan toivon



Tänä vuonna joulua vietetään poikkeuksellisissa oloissa. Kuluneen vuoden aikana on pitänyt suostua rajoituksiin ja varovaisuuteen. Ne koskevat myös tätä juhla-aikaa, johon tavallisesti kuuluu toimintaa ja liikkumista, yhteen tulemistä ja lähellä oloa. Joulua ei kuitenkaan ole peruttu. Juhla toteutuu, vaikka kaikkia perinteitä ei ehkä voikaan noudattaa.

Jouluevankeliumi kertoo poikkeuksellisesta ajasta ja epätavallisista oloista. Rooman keisarin käskystä ihmiset olivat liikkeellä ja joutuivat sopeutumaan ennen kokemattomiin tilanteisiin. Maria ja Joosef tekivät vaivalloisen matkan Betlehemiin.

Tietoisuus lapsen syntymisestä hetkenä minä hyvänsä lisäsi levottomuutta. Suunnitelmiin kuului päästä

kunnolliseen majataloon, mutta odotuksissa petyttiin. Eläinten suojaa ei nykyisinkään voi pitää tavanomaisena matkalaisten majoitustilana, puhumattakaan soveliaana synnyttämisen paikkana.

Poikkeukselliset olot eivät kuitenkaan estäneet iloa, jonka Jeesuksen syntymä sai aikaan. Ilo levisi laajemmalle, kun paimenet tapasivat pienen lapsen, jota enkeli epätavallisessa viestissään oli nimittänyt maailman Vapahtajaksi.

Kaikkien epätavallisuuksien ja poikkeuksellisuuksien keskellä Jeesuksen syntymä merkitsee toivoa, koska se muistuttaa, että Jumala ei ole hylännyt meitä. Hän kulkee kanssamme ja johdattaa tulevaisuuteen, olkoot näkyvät siihen miten utuisia ja epämääräi-

siä tahansa.

Joulu saapuu myös poikkeuksellisiin oloihin. Juuri tänä jouluna viestii Jeesuksen syntymästä ja sanoma Jumalan rakkaudesta on erityisen tarpeellinen. Niiden varassa voi turvallisesti katsoa tulevaisuuteen.

"Älkää pelätkö! Minä ilmoitan teille ilosanoman, suuren ilon koko kansalle. Tänä on teille Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja. Hän on Kristus, Herra." (Luuk. 2:10-11)

Tapio Luoma
Arkkipiispa



Messusta hautajaisiin – suntion fiiliksiä

On taaskin sunnuntai... tiedätte sen laulun. Voipa olla lauantainaikin tai muu viikonpäivä, jolloin kappeleissa ja kirkkoissa tapahtuu. On jumalanpalveluksia ja kirkollisia toimituksia, tehtävää alamme ihmisille. Seurakuntamestari on paikalla monesti hyvissä ajoin ennen muiden saapumista ja joskus pitkäänkin muiden lähdettyä. Toisinaan, kuten tiedämme, ilta tai jopa yö on ehtinyt hämärtyä, kun lopsautamme kirkon oven takanamme kiinni.

Niin, messun työllistävä vaikutus suntion on verraten suuri. Niinpä minäkin monena pyhäamuna ajelen parin kilometrin matkan asunnoltani Haukiputaan kauniiseen kuvakirkkoon, jonka on maalauksilla kaunistanut 1770-luvulla oululainen taiteilija Mikael Toppelius. Takavuosina sain toimia kirkonoppaan tehtävissä – suntion tehtävien parhaisiin puoliin kuuluu yhä kirkonesittely kiinnostuneille asiakkaille.

Nyt kirkosta on tullut työpaikka toisella tavalla. Duuni on paljolti taustalla olevaa, hiljaista työtä, mutta sen jälki ja tulokset näkyvät toisille – ja toivokaamme, että he sitä arvostavat. Pyhäamuna ensin napsautan ääntötoiston päälle, vain yksi katkaisin – hyvä juttu. Sitten valot kirkkoon, ja katso: kaikki kattokruunut ja seinälamput valaistuvat kuin taikauskusta. Ovet auki – osa kirkkovieraista haluaa tulla paikalle hyvissä ajoin nauttimaan kirkon tunnelmasta ja mahdollisesta hiljaisuudesta – toisinaan kuuluu kyllä pientä kalinaa, kun suntio puuhaa ehtoollispikareiden järjestelyn kanssa tai laittaa virsinumeroita tauluun. Työn ääniä saa toki olla. Mieliala on keskittynyt: tehdään asia kerrallaan, tehokkaasti, arvokkaasti. Monta tehtävää on ennen ja jälkeen palveluksen – ei sitä varmasti jokainen kirkkovieras tiedäkään. Kirkolliset värit tsekataan, kynttilät syttyvät aikanaan. Palvelusta toimittavien työasut esille ja toimuspäiväkirjaan tilaisuuden tiedot. Ko-



lehtia on jälleen ryhdytty kantamaan pitkillä kolehtihaaveilla. Jokin aika sitten ongin ne varastosta suuren taulun takaa esille. Ennen palvelusta nettiyh-teys päälle – naps.

Heti yhteensoiton jälkeen tämä suntio kiirehtää laskemaan väkimäärä urkujen luota ja merkkää sen ylös. Jos on rippikoululaisia kirkossa, kortteja leimataan. Palveluksen kuluessa astun taas ajallani kirkkosalin puolelle laittamaan kastelehdet puuhun ja syöttämään kynttilät poismenneiden nimiä luettaessa – se voi olla monelle omaiselle tärkeä ja herkkä hetki, jossa saan olla mukana. Keskeinen juttu pyhäamuna on ehtoollispöydän valmistelu – kauniin kiiltävät viinimaljat löy-

tävät paikkansa. Tätä nykyä pikarit on katettu erilliselle pöydälle. Käytetyt pikarit jätetään pikkupöydän siistiin keräyslaatikkoon. Yleensä tulen sakastin puolelta valvomaan tilannetta ehtool-lisenjaon alkaessa. Käsidesiä on saatavissa runsaasti ja monessa paikassa kirkkosalia ja eteisessä. Palveluksen päätyttyä on ollut uutena tehtävänä virsikirjojen sekä penkkien etuosien pyyhintä desinfiiovalla liinalla. Turvallisuus pidetään mielessä. Fiilinki on tässä vaiheessa yleensä rennompimpi ja olo tehokas. Kynttilät sammuksiin, virret pois taulusta, ovet lukkoon ja tiskin pariin. Onneksi astianpesukone hyrskyttää pikarit pian puhtaiksi. Kuivaa-misurakkaa on kuitenkin melko lailla.

Puvuntakki mahdollisesti naulaan, kuvatti ehkä joutaisi pois... Jälkitöitä tehdessäni kuuntelen musiikkia tai ohjelmia Yle Areenasta. On siinä oma tunnelmansa.

Hautaansiunaaminen – niitähän ehtii vuoden varrella kertyä melko paljon. Saavun kirkkoon noin puoltatoista tuntia ennen tilaisuutta. Aiemmin olen tarkistanut reitin hautapaikalle. Siinä sitten tummiin puettuna laittelen virret tauluun, pääsiäiskynttilän paikalleen ja hiekka-astian hollille. Katafalkki pyörytetään sopivaan paikkaan. Sakastin ovi käy, kun kukkakaupasta tuodaan kirkkosaliin kukkalaitteita – niille on omat penkinsä. Mukava on aina vaihtaa muutama sana hautaus-toimistoväen kanssa. Papin asu esille, stola on usein musta, mutta toisinaan joku haluaa käyttää valkoista tai kirk-

kovuoden mukaista väriä, mikäpä siinä. Kokeilen langattoman mikin – hyvin kuuluu.

Aika rientää, ja varttia vaille tilaisuuden alkua laitan hautaussoiton päälle, se toivottavasti tuo tuntua välittämisestä ja lohdusta. Viittä vaille lähdén ulko-ovelle hakemaan arkkua kantajineen. Siinä kirkkosalin poikki hiljalleen mennessäni nyökkään osanottoni saattoväelle eri suuntiin ja asetun paikalleni. Valmiina ollaan. Astelen arkun edellä kirkon kuoriosaan ja opastan laskemaan arkun katafalkille, jonka pienen hiljaisen hetken jälkeen rullaan paikalleen. Ihmisten suru voi tässä vaiheessa olla suurta ja joskus repivänkin oloista, kun rakkaan ihmisen poismeno konkretisoituu. Itse pysyn tyynenä. Se ei ole vaikeaa, koska en yleensä tunne vainajaa enkä saatto-

väkeä. Kukatelineet solahtavat ylös ennemmin tai myöhemmin. Tilaisuuden lopulla saa olla nopsana: kirkossa vika ja haudalla eka, kyllä se yleensä onnistuu. Hautausmaalla johdamme arkkukärryn haudalle papin ja kanttorin kanssa. Ohjeet kantajille hautaanlaskusta, toivon mukaan he malttavat kuunnella – varmasti raskas hetki omaisille, siellä on maallisen matkan päätepysäkki. Hetken hiljentyminen, kun arku on haudan pohjalla. Mutta kohtapa vain tämä tuntio taas lähtee kylmiöön, pyörittelee uudet kantoliinat ja suuntaa kenties päivän seuraavia hautajaisia kohti. Tai kastetta tai vihkimistä tai... Tiuhaan vaihtuu tunnelma, mutta hyvä työfiilinki toivon mukaan säilyy.

Rauno Kinnunen



Uusi vuosi täynnä mahdollisuuksia

Vuosi 2020 on opettanut meille monia asioita. Yksi työelämään liittyvä asia on ollut se, että mitä tahansa yllättävää voi tapahtua. Tämä taas on osaltaan vahvistanut ammattiliittojen merkityksellisyyttä. Haluamme Kirkon aloissa viedä viestiä järjestäytymättömille palkansaajille entistä aktiivisemmin, että ammattiliittoon todellakin kannattaa kuulua. Se tarjoaa apua työelämään liittyvissä kysymyksissä, luo vakautta yhteisiin pelisääntöihin työpaikoilla sekä tarjoaa turvaa yllättävien tilanteiden varalle.

Vuonna 2021 pidetään syksyllä luottamusmiesvaalit ja jotta jokaiselle kirkon työpaikalle saataisiin oma Kirkon alojen luottamusmies, kannattaa jäsenkantaa vahvistaa niin paljon kuin mahdollista. Jäsenkyselymme vasta-

usten perusteella jäsenemme toivovat myös liiton näkyvyyden lisäämistä työpaikoilla. Näin ollen erityisesti kevätkaudella 2021 panostamme niin jäsenhankintaan kuin liiton näkyvyyden lisäämiseen.

Kirkon alojen jäsenhankinnan kampanjakevät on käynnissä tammikuun alusta toukokuun loppuun asti. Kaikkien liiton jäsenten kesken, jotka hankivat kampanjakevään aikana kaksi tai useampia uusia jäseniä, arvotaan palkintoja läpi kevään. Pääpalkintona toukokuussa arvotaan Jopo-polkupyörä!

Jäsenhankinnan tueksi ja liiton näkyvyyden lisäämiseksi Kirkon alat -ammattiliitto järjestää virtuaalisen avoimien ovien viikon 22.-26.3.2021. Tuon viikon aikana verkossa tapahtuu paljon! Liiton toimisto ja sen työntekijät ovat esittelyssä, jäsenyhdistyk-

set ja aluetoimikunnat ovat näkyvillä, luvassa on arvontoja, opiskelijatoimikunta on mukana yhdessä eri oppilaitosten kanssa sekä joka aamu on joku mielenkiintoinen aamukahvivieras haastattelussa. Pyrimme myös jakamaan liitostamme kertovaa materiaalia työpaikoille, joka osaltaan lisää liiton näkyvyyttä.

En muista, koska olisin ollut näin innoissani vuoden vaihtumisesta. Eikä pelkästään siksi, että vuosi 2020 nyt oli mitä oli, vaan ennen kaikkea siksi, että tuleva vuosi tarjoaa niin paljon mahdollisuuksia. Haluan toivottaa kaikille Kirkonpalvelijoille valoisaa Vapahajamme syntymäjuhlaa sekä onnea, iloa ja terveyttä vuodelle 2021!

Ilona Lehmus

Järjestöasiantuntija



Joulurauhaa hyvät Kirkonpalvelijat!

Joulua ei ole peruutettu! se tulee tänäkin vuonna, vuotena jolloin niin moni asia ja tapahtuma on siirretty tai kokonaan peruutettu. Kuka olisi uskonut vuosi sitten ennen joulua minkälainen tästä vuodesta 2020 tulee. On ollut rajoituksia, on turvavälejä, altistuksia, karanteeneja, kasvomaskeja, tiesulkuja, rajatarkastuksia, matkustuskieltoja ja mitä vielä kaikkea muuta. Kun ajattelen eläkeläisenä Teitä työtovereita niin olematonta hattuani nostan. Ette juurikaan ole voineet etätöitä tehdä, mikä tuntuu olevan se uusi normaali. Olette päinvastoin monesti etulinjassa. Osa teistä, mitä olen seurannut, on vahvasti ollut mukana esimerkiksi tilaisuuksia Streemaamassa. On pitänyt opetella uutta.

Itse olen viettänyt etupäässä hiljaiseloa. Olen ollut aika osallistumaan esimerkiksi kotiseurakuntani tilaisuuksiin. Yhden kerran keskikesällä kävin Hämeenlinnan kirkon messussa. Suoratoistolähetys, joita täälläkin tehdään, olen seurannut. Matkoja en ole tehnyt, Tampere taitaa olla kaukaisin paikka missä olen korona-aikana käynyt! Omalla mökillä ja luonnossa olen aikaa viettänyt sitäkin enemmän. Tuulilla istuminen ja metsässä samoilu on palkitsevaa, sielu, mieli ja ruumis tulee hoidetuksi.

Pimeänä, harmaana ja sateisena marraskuun päivänä on vaikea virittyä tulevaan jouluihin. Viime joululehdessä ker-

roin joulumuistoja Karviasta. Mainitsin minulla olleen siellä yksi joulu kokonaan vapaana. Yritän muistilokeroistani siitä jotain kaivaa, taisin vuosi sitten niin luvata! Meillä on neljä lasta, vanhin taisi silloin olla 14 ja nuorin 4. Vuosi muistini mukaan oli 1991. En muista miten menimme Parkanon asemalle, mutta yöjunalla lähdimme kohti pohjoista. Aamuhämärissä saavuimme Kemijärven asemalle. Asemalaiturilla oli pitkä rivi jätkänkynttilöitä palamassa. Muistan sen hienon näyn ja miten joulufiilis alkoi! Jatkoimme bussilla Kairosmajalle, Pyhänturin juurelle. Meitä jouluvieraita tähän majataloon oli kokoontunut useita kymmeniä. Perinteistä jouluhjelmaa ja omaa aikaa oli tarjolla. Aattona puoliltapäivän oli Saunakurussa joulurauhan julistus Pyhän alueelle. Kairosmajan joulupappi julisti joulurauhan. Paikalla oli sata-määrin joulun viettäjiä alueen lomakohteista. Muistan kirkkaasti sen paikan ja jouluisen tunnelman, kaikilla oli hyvä tahto! Joulusauna ja ateria tietysti kuului asiaan aattoiltana. Jouluna saa yölläkin syödä. niin Kairoskellakin! No, me nimme lasten kanssa myöhään katsomaan mitä oli tarjolla. Ruokasalin pöydällä oli suurensuuri konvehtirasia! Hienosti toteutettu yösyömä.

Jotenkin tuli tietoon, että olen ”kirkonmies”. Jouluaamuna Revontulikappelissa järjestettiin kaksi joulukirkkoa, klo 6 ja klo 8. Minulle lankesi kummassakin mieluista tehtävää lukea jouluevankeliumi. Kappeliin mahtuu noin 200 henkeä. Tilaisuuksiin tuli väkeä Pyhän hotellista ja muista lomakohteista. Molemmat tilaisuudet täpötäysiä. Oli hienoa kokea miten silloin 30 vuotta sitten joulun viettäjä eri puolelta maata siinä upean Pyhänturin juurella olevassa Revontulikappelissa olivat jouluevankeliumin äärellä. Sama perinne jatkuu siellä tulevanakin jouluna, ainakin joulurauhan julistuksen suhteen. Meidän perheen kohdalla tuo Kairosmajan joulu on jäänyt ainutkertaiseksi.

Mutta palataanpa alkuun, joulua ei ole peruutettu! Se tulee ulkoisesti ja puitteiltaan ehkä erilaisena kuin aiemmat joulut. Kauneimpia joululauluja lauletaan torilla ja vähävaraisten ruokailu samoin torilla, ainakin Hämeenlinnassa. Joulupöydässä saattaa kotona olla vain kaksi tai ehkä neljä henkeä. Koemme ehkä ikävää ja haikeutta enemmän kuin ennen, mutta onneksi on tapoja ja välineitä joilla voimme olla yhteydessä läheisiin. Joulun ilosanoma kuitenkin kuuluu kaikkialla maailmassa. Meille on syntynyt Vapahtaja!

Pia Perkiön runossa sanotaan, ”Anna minun laulaa toivosta, vaikka veisit minut tyhjyyteen, missä kaikki yhteydet katkeavat. Vaikka katkeruus tunkeutuisi sieluuni sakeana sumuna ja syvyyteni olisi pelkkää pimeyttä anna minun laulaa toivosta ja rakkaudesta!”

Joulun antamaa toivoa ystävät!

Osmo, eläkesuntio



Joulu syntyy Jumalasta

Osa tätä kummallista vuotta on ollut sekin, että emme ole voineet viettää juhlapyyhiä perinteisesti – ehkä juhannus oli poikkeus. Joulu tulee ilman joulukonsertteja, ilman kauneimpia joululauluja ja luultavasti ilman joulukirkkoja. Tai onhan niitä, mutta vain televisiossa tai verkon välityksellä.

Kirkonpalvelijoille joulu on erilainen myös siksi, että melkein kaikki olemme tavallisesti töissä joulun pyhinä; tänä vuonna varmaan vähemmän. Toki sama koskee pappeja ja kanttoreita, mutta kyllä kirkon työntekijäryhmistä kirkonpalvelijoille joulu on eniten normaalia työtä. Ja on monella kirkonpalvelijalla töitä tänä poikkeusjoulunakin: kuten jo keväällä huomattiin, eivät tilaisuuksien striimaamiset onnistu ilman monitaitoisia ammattilaisia – suntioita, seurakuntamestareita, vahtimestareita.

On kai hyvä, että tämä vuosi lähestyy loppuaan. Muistoihin se jää, mutta tuskin kaipauksiimme. Ensi vuonna monet asiat ovat paremmin. Jos kaik-

ki menee hyvin, pääsiäisenä kokoonnumme kirkkoihin jokseenkin tavalliseen tapaan.

Kannattaa kuitenkin muistaa niitä kaikkia hyviä asioita, joita tänäkin vuonna on tapahtunut omassa elämässämme, lähiympäristössä tai missä vaan maailmassa. Kirkon työntekijänä olen iloinen, että olemme löytäneet aivan uusia tapoja kertoa hyvästä työstämme. Se on kantanut hedelmää: kirkon jäsenkehitys on ollut parempaa kuin pitkään aikaan. Ammattiyhdistysaktiivina olen onnellinen, että saan toimia hienossa liitossamme. Senkin hyvä viesti on kuulunut kauas ja joukkomme on pysynyt hyvin entisen kokoisena tai jopa kasvanut. Suomalaisena olen ylpeä ihan jokaisesta suomalaisesta. Hienosti olemme selvinneet koettelevasta vuodesta kuten suomalaisilla on tapana selvitä ihan mistä tahansa.

Jos jouluna ei ole tapahtumia eikä töitä, vietämme kuitenkin joulua – lähimpiemme kanssa, rauhallisesti ja turvallisesti. Joulu ei synny ihmisten



teoista eikä tilaisuuksista. Joulua vietämme, koska jouluna Jumalan poika, Vapahtajamme syntyi ihmisten keskele. Joulu syntyy Jumalasta.

Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta,

Antti Ruuskanen

Viime joulun aikaan lehdissä olleet kirjoitukset Kiinassa levinneestä viruksesta eivät paljon hätkähdyttäneet. Ei ollut tietoa tarttuuko se ihmisestä toiseen, ei myöskään taudin vakavuudesta. Nyt tiedämme paremmin. Koronaepidemia on vaikkuttanut koko maailmaan, eikä loppua näy. Pieni silmin näkymätön virus on saanut meidät kaikki pelkäämään tulevaa. On karuttava suuria ihmisjoukkoja ja noudatettava turvaetäisyyksiä. Kuljetaan suojamaskit kasvojen peittona, pestään ja desinfioidaan käsiä ahkerasti. Arki jota elämme tuntuu oudolta. Liikkumis- ja kokoontumisrajoitukset estävät yhteydenpidon totutulla tavalla. Kaikesta on tullut epävarmaa. Perusturvallisuus on järkkynyt, tulevaisuus ja toivo ovat

hukassa. Jumalanpalveluksessa rukoilemamme esirukouspyyntö kulkutaukseista varjelemisesta on avautunut aivan uudella tavalla.

Täällä pienellä paikkakunnalla elämä on kuitenkin suhteellisen helppoa. Vaikka maaliskuu tyhjensikin kalenterin, on ollut mahdollisuus melko normaaliin elämään ja ulkoluureilla on tilaa turvaväleille. Metsäkin antoi pitkään aikaan parhaan marjasadon. Himomariastajana hyödynsinkin metsän antimet huolella, joten sekä omat, että sukulaisen ja ystävien pakastimet täyttyivät marjoista. Syysiltojen pimetessä illat kuluvat mukavasti käsitöitä tehden. Maalla kun ollaan on muistettava, että metsässä liikkuu myös erilaisia eläimiä. Hirven, suden ym. jälkiä löytyy harvakseltaan. Kuitenkin

kun ensimmäisenä adventtisunnuntaina löytyivät sudenjaljet omalta pihamaalta oli lenkkipolku vaihdettava metsästä valaistuille kaduille.

Joulun evankeliumi vie meidät tänäkin jouluna Jeesuksen seimen äärelle. Pimeyteen koittaa valo. Ensimmäisenä jouluna Kristus syntyi ihmiseksi. Hän toi pelastuksen. Saat nytkin ottaa sen vastaan ja luottaa siihen, että Jumala pitää huolta nyt ja tulevaisuudessa. Kaikki on Herran kädessä. Meitä johdetaan maailman myrskyjen keskeltä kohti kotisatamaa.

Rauhallista Joulua ja Siunattua Uutta Vuotta!

Kaarina Yli-Somero



SUURI VALO (Jes.9:1)

Kulunut vuosi on ollut koronan sävyttämä kaikilla tasoilla. Pandemia on nostanut elämän keskiön kysymyksen elämän arvaamtomuudesta. Olemme kansana saaneet seurata päivittäisiä lukemia kuoleista, tartunnan saaneista ja tehohoitoon joutuneista kanssaihmisistämme. Tällä hetkellä maamme on ollut toisen korona-aallon kourissa. Tutkijat ovat ennustaneet, että pandemian huippu saavutettaisiin juuri joulun aikaan.

Nykyinen kriisi on pakottanut monet tahot turvautumaan poikkeusjärjestelyihin. Tämä on koskettanut myös kirkkomme seurakuntien perinteellisiä joulunajan tilaisuuksia, kuten kauneimpia joululauluja ja joulunajan hartaustilaisuuksia. Onpa ajateltu ääneen: onko joulu peruttu?

Lapsille on saattanut olla vaikea selittää, miksi joulupukki ei tule tai jos hän tulee, niin hän esiintyy virtuaalisena tai piipahtaa asunnon ulkopuolella tervehtien sieltä käsin heitä. Tämä on voinut herättää lapsia pohtimaan: onko joulu peruttu?

”Kansa, joka pimeydessä vaeltaa, näkee suuren valon.”(Jes.9:1)

Näin profeetta Jesaja toteaa osuvasti ajatellen tämän hetken tilannetta eri puolilla maailmaa. Suuren valon esteenä näyttää olevan koronan aiheuttama pimeys, joka estää näkemästä pimeyden läpi, mitä sen takana oikein on.

Korona on suistanut meidät poikkeusoloihin. Monissa kodeissa joudutaan miettimään joulun liittyvät perinteet uusiksi. Elämme uuden normaalin aikaa. Tämä aika uhkaa keskittää ajatuksemme pois joulun varsinaisesta sanomasta. Päivittäisiä askareitamme sävyttävät liiaksi pandemiaan liittyvät huolet. Odotamme rokotetta kuin kuuta taivaalta, jotta elämämme pelastuisi ja vanha normaali palaisi.

Suuri valo hallitsee joulun sanomaa. Siinä on pelastus. Se on ”rokote” ihmisen pelastamiseksi. Jeesus lapsen syntymä on ihmiskunnan pelastus. Joulu määrittää sen, mikä on ihmiselämän syvin tarkoitus. Tämä sanoma pakottaa pimeyden väistymään suuren valon tieltä. Kysymys on siitä, näemmekö me sen kirkkauden tämän

pandemian keskellä eläessämme vai siirtääkö oma huolestamme koronasta suuren valon pimeyteen? Emmekö pysty pysähtymään seimen viereen ja hiljentymään tämän Betlehemin ihmehen äärellä?

”Sillä lapsi on syntynyt meille, poika on annettu meille. Hän kantaa valtaa harteillaan, hänen nimensä on Ihmeellinen Neuvontuoja, Väkevä Jumala, iankaikkinen Isä, Rauhan ruhtinas.” (Jes.9:5)

Tässä Jesajan kirjan kohdassa on tiiviisti sanottu se, mikä on joulun keskeinen merkitys ja sisältö. Korona ei ratkaise ihmisen ikuisuuskysymystä, vaan sen ratkaisee joulun evankeliumin ymmärtäminen omalle kohdalleen. Pandemia väistyy aikanaan, mutta Betlehemin ihme, Jeesus lapsen syntymä pysyy ja säilyy iankaikkisesti.

”Enkelit ensin paimenille lauloi, sielusta sieluhun kaiku soi: Kunnia Herran, maassa nyt rauha, kun Jeesus meille armon toi.” (Virsi 30:3)

Keijo Toivanen
Kunniasuntio



Joulusaunassa puhdistuu mieli ja keho

Suomalaisen jouluaaton rakkaimpiin rituaaleihin kuuluu saunassa käynti ennen aattoillan huipennusta. Jouluna kylpemiseen suhtaudutaan hartaammin kuin arkena. Sauna tai kylpyhuone on huolella pesty, ulkoa ja sisältä koristeltu ja varusteltu puhtailla pyyhe- ja laudeliinoilla. Onni niillä, joilla on mahdollisuus nauttia koivupuilla lämmityn tai peräti savusaunan löylyistä.

Koivuklapin uljas kauneus kuuluu kiistatta joulun. Omin käsin tuotettu halkopino, täydet puukorit ja laatikot palkitsevat tekijänsä jouluna. Kihartuvat tuohenkäppyrät risahtavat ähräkkäästi palamaan ja nuoleskelevat puut nopeasti liekkiin. Kuin kaiken tyynnyttävänä joululauluna kiukaan alta alkaa kuulua palavan koivupuun tasainen humina.

Saunassa ihmispoloisen paljas iho kohtaa elämän vahvat elementit, puun, tulen, veden, ilman, kiven ja raudan. Ehkä juuri siksi siellä on niin rauhoittavaa. Paras kylpy etenee kuin japanilainen teeseremonia, tietystä järjestyksessä ilman turhia liikkeitä, äkinäisiä käänteitä ja yletöntä melskettä. Saunarituaalissa puhdistuu mieli kuin joulusiivouksen viimeisenä huipennuksena. Kaikki turha huuhtoutuu pois. Saunassa ollaan kaukana kiireen tuolla puolen ja asiat pääsevät loksahamaan paikoilleen. Kauppojen kassa jonot ja työpaineet sulavat näkymättömiin kuin kiukaalle heitetty lumi. Sauna on palsamia niin sielun kuin kehonkin haavoille. Hyvin kylvetystä joulusaunasta poistuu puhtoinen ja seestynyt juhlakansa.

Kiky-tunnit siirtyvät historiaan

Koronan ja muun epävarmuuden keskellä on yksi hyvä uutinen kerrottavana työmarkkinoilta: paljon tunteita ja keskustelua herättäneet kiky-tunnit poistuvat vuodenvaihteessa.

Työajan muutos perustuu kirkon virka- ja työehtosopimukseen, jonka mukaan kaikki työaikaamuodot palautetaan sellaisiksi, jollaisia ne olivat ennen Kilpailukyky-sopimuksen (kiky) voimaantuloa 1.2.2017.

Esimerkiksi yleistyöaika noudattavilla viikkotyöaika on 38 tuntia 15 minuuttia 1.1.2021 alkaen tai sen työvuoroluettelon alusta lukien, joka on voimassa vuoden vaihtuessa.

Osa-aikaisilla työaika lyhenee samassa suhteessa kuin osatyöaika on suhteessa täyteen työaikaan. Osa-aikatyössä on toki niin sovittaessa mahdollista jatkaa samaa tuntimäärää vuodenvaihteen jälkeenkin. Tällöin työntekijän palkka pitää kuitenkin laskea uudelleen, koska tuntipalkan jakaja muuttuu kiky-määräysten poistuesä. Esimerkiksi jos osa-aikatyötä tekevä työntekijä jatkaa vuodenvaihteen jälkeen 20 viikkotyötunnin tekemistä, hänen uusi palkkausprosenttinsa on $20/38,25=52,3\%$, kun ennen vuodenvaihdetta palkkausprosentti on ollut $20/38,75=51,6\%$, eli palkka nousee vähän.

Uuden työaikalain myötä myös työtunteihin on tullut enimmäismäärä. Lain mukaan työntekijän kokonaistyöaika ei saa ylittää keskimäärin 48:aa tuntia viikossa 4 kuukauden ajanjakson aikana. Tämä tarkoittaa sitä, että säännöllisen täyden työajan ylittävää ylityötä on mahdollista teettää esimerkiksi kirkonpalvelustyössä viikkoa kohden keskimäärin 9 tuntia 45 minuuttia. Työajan enimmäismäärään lasketaan mukaan kaikki tehdyt työtunnit, olivatpa ne säännöllistä työaika, lisätyötä, ylityötä tai hätätyönä tehtyä työtä.

Joulun aika on seurakunnan työssä usein ruuhkahuippu niin työajattomilla hengellisen työn viranhaltijoilla

kuin työajallisilla kirkonpalvelustyötä tekeillä. Työajallisten työn määrää rajoittaa yllä kerrottu työaikalaisa määritelty säännös. Jos esimerkiksi jouluviikolla työtä teetetäisiin yhteensä 52 tuntia ja seuraavalla viikolla vielä 50 tuntia 38,25 (38 tuntia ja 15 min.) viikkotunnin sijaan, olisi kahden viikon aikana tehty ylittöä 25,5 tuntia ja ylitetty myös lain määrittelemä 48 viikkotunnin raja. Jos ylittöä ei kuitenkaan tehdä enää enempää 4 kuukauden jaksolla (n. 17 viikkoa), tasoittuvat ylityötunnit viikkoa kohden puoleentoista tuntiin ($25,5 \text{ ylityötuntia} / 17 \text{ viikkoa} = 1,5 \text{ tuntia/viikko}$) ja kokonaistyöaika pysyy näin lain määrittämässä rajoissa.

On hyvä muistuttaa, että ylityön teettäminen vaatii käytännössä aina viranhaltijan/työntekijän suostumuksen ylityön tekemiseen.

Kiky-tunteja tuskin kukaan jää kaipaamaan. Ne on koettu enemmänkin epäoikeudenmukaisiksi kuin työn tuottavuutta lisääviksi, erityisesti kirkon työtehtävissä.

Kilpailukykysopimukseen sisällytetty vuosittainen 24 tunnin palkaton työ neuvoteltiin aikanaan siksi, että sillä estettiin silloisen hallituksen kaavailemat vielä rajummat työehtojen heikennykset. Listalla olivat mm. sairauslomapäivien muuttaminen palkattomiksi ja kirkonkin työntekijöitä koskevi-



en pitkien vuosilomien lyhentäminen.

Lisäksi käytiin keskustelua siitä, että arkipyhät muutettaisiin työpäiviksi. Erityisesti oli tarkoitus siirtää loppiaisen ja helatorstai viikonloppuun.

Arkipyhistä säädetään kuitenkin kirkkolaissa, jota ei voi muuttaa ilman kirkolliskokouksen esitystä. Kirkko ei aikanaan suostunut esitettyihin siirtoihin. Kirkkoa voimmekin kiittää siitä, että vaikka kiky-tunnit jäävät historiaan, arkipyhämme säilyvät omilla paikoillaan myös tulevaisuudessa.

Levollista joulua ja iloa uuteen vuoteen sinulle toivottaen

Paula Aaltonen
toiminnanjohtaja

Kirkonpalvelijat ry:n vuosikokous

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 20.10.2020 klo 16.30 Original Sokos Hotel Presidentissä, Eteläinen Rautatiekatu 4, Helsinki, Kaarlo kokoustila.

Vuoden 2019 toimintakertomus hyväksyttiin, tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus ja vastuuvapaus myönnettiin tilivelvollisille. Toimintasuunnitelma ja talousarvio hyväksyttiin vuodelle 2021.

Hallituksen jäseniksi vuosille 2021-2023 valittiin seuraavasti: Toini Tisari, Espoo, varajäsen Tuula Liukko, Korpilahti; Arto Tampio, Kuhmo, varajäsen Seppo Niskanen, Kajaani; Kirsi Romo, Lahti, varajäsen Anita Nurtila, Espoo.

Kokouksessa läsnä 11 Kirkonpalvelijat ry:n jäsentä sekä toiminnanjohtaja Paula Aaltonen sekä järjestöasiantuntija Ilona Lehmus.

Vuoden Kirkonpalvelijaksi ei valittu ketään.

Sihteeri KP



Jouluevankeliumi Turun murteella

Kääntänyt Kalevi Wiik

Sihe aikka anto keisari Augustus käsky, et koko valtakunnas tarttis ruvetak kokkoma vero. Tämä veronkokkomine oli ensmäine sentyyppine, ja se tapahtus silloin ku Kyrenius oli Syyrias maaherra. Ja nii sit kaikki meni omin kaupunkeihis, et heijä voittim panna ylös verolistoihi.

Joosefki lähti sit kans Kallileast, Nasaretin kaupunkist ja meni maksama veros Juurea Raavirin kaupunki, minkä nimi oli Peetlehem; näi hän teki sentähren, ku hän oli Raavirin kans sukku. Hän meni sinne yhres Marja-morssiames kans, ku oli sillo jo pikkassimpäi. Ja sit ku he oli siäl, ni kävi simmottis, et Marja synnyttämise aika rupes olema aika lähel, ja nii hänelt sit syntys poika, mikä oli häne ensmäises. Marja sitos palan kapalo ja pani häne makkama seimessen, ku kestikiavaris ei ollu yhtä tyhjähuanet.

Sil samal aluel oli yäl lamppattem paimeni siin kerol vahtimas lamppaitas. Ja sit yhtäkki heijä eressäs seisos Herra enkeli, ja Herra valo paisto heijä ympärilläs, ja paimenet rupes pelkkämä. Mut sit enkeli sanoes heil: "Ei kannatap peljättä, mää ilmoitan teil oikke aika ilose assia, ja siit o ilo kaikil.

Tänäpän teil o syntyny Raavirin kaupunkis Vapahtaja. Hän on Kristus, meijä Herra. Ja teil on tämmöne merkki: te löytätte mukulan ku makka kapalos seimes. Ja siinsamas enkeli ympäril oli taivast tullu sotaväкке ku kehus Jumala ja huusi tämmöttes: "Kaikki kunnia Jumalal korkeures ja rauha kaikil ihmisil maam pääl ketä vasta Hänel ei ol yhtäkä paha sana."

Ku enkelit oli mennyt takasin taivasse, nim paimenet rupes keskenäs ihmettelemä: "Tarttis vissi lähte Peetlehem katoma, et mitä siäl oikke on tapahtunu ja mitä Herra äskö oike meil mahto ilmoitta." Ja he lähtiki siit aika äkki ja sit he löysivä Marja ja Joosefi ja sem mukulan ku makas seimes. Ja sit ku he huamasivat tämä, ni he rupesivak kertoma niit jutui, ku he oli siit mukulas aikasemmin kuullu. Kaikki nee ku kuulivap paimenitte jutut ihmettelivä, et mitä oikke oli tapahtunu. Mut Marja pisti kaikki jutut miälesses ja ajatteli niit sit yksinäs. Paimenet lähti takasi ja kehus ja kiitti Jumalatas siit kaikest, mitä he oliva nähny ja kuullu. Ja kaikki oli menny niinku heil oli alust saakka sanottukki.



Kirkonpalvelijat ry:n hallitus 2021

HARRI KOSOLA

puheenjohtaja
puh. 050 362 0059
harri.kosola@evl.fi

ARJA AURANEN

varapuheenjohtaja
puh. 040 541 9123
arja.auranen@evl.fi

KARI HARTIKAINEN

sihteeri
PL 421, 70101 KUOPIO
puh. 050 520 7003
kirkonpalvelijat@kolumbus.fi
kari.hartikainen@evl.fi

TOINI TISSARI

puh. 050 432 4530
toini.tissari@evl.fi

KIRSI ROMO

puh. 040 049 9300
kirsi.romo@evl.fi

ARTO TAMPIO

puh. 0400 296 239
arto.tampio@evl.fi

LEILA HAAPANIEMI

Puh. 040 759 0302
leila.haapaniemi@evl.fi

JAAKKO KARHU

puh. 0400 185 296
jaakko.karhu@evl.fi

MARI ANTILA

puh. 040 834 8413
mari.antila@evl.fi

ARI HAAPOJA

puh. 050 339 2898
ari.haapoja@evl.fi



Kirkonpalvelijat ry:n vuosikokous

Pidetään tiistaina 29.6.2021 klo 16.30
Radisson Blu Marina Palace Hotel,
Linnankatu 32 Turku

Kirkonpalvelija ry

Harri Kosola, puheenjohtaja

Turku 2.11.2020

Kari Hartikainen, sihteeri



Kirkon alat ry

- palveleva ammattiliitto

Asemamiehenkatu 2, 6. krs., 00520 HELSINKI

Puh. 0207 912 530

www.kirkonalat.fi

etunimi.sukunimi@kirkonalat.fi

Toimisto on avoinna ma-pe klo 9.00–15.00.

Paula Aaltonen

Toiminnanjohtaja

Toimiston johtaminen, hallinto- ja neuvotteluasiat

Puh. 0400 236 881

Chanthy Nybergh

Viestinnän koordinaattori

Digipalvelut ja visuaalinen viestintä

Puh. 040 508 6606

Anna-Maria Numminen

Lakimies

Evl ja ort. sopimusneuvonta ja -neuvottelut, lainopillinen neuvonta, sosiaaliturva-asiat, liittojuristi

Puh. 040 504 0770

Pekka Pietinen

Lakimies

Evl ja kr. järjestöjen sopimusneuvonta ja -neuvottelut, lainopillinen neuvonta, luottamusmieskoulutus

Puh. 040 775 3889

Ilona Lehmus

Alue- ja opiskelijatoiminta, liiton kurssit, yhteydet järjestöihin ja kouluttaviin laitoksiin

Puh. 040 357 3981

Galina Voloshina

Toimistos sihteeri

Jäsenrekisteri, jäsenpalvelu, osoitteenmuutokset, kurssi-ilmoittautumiset

Puh. 0400 882 012

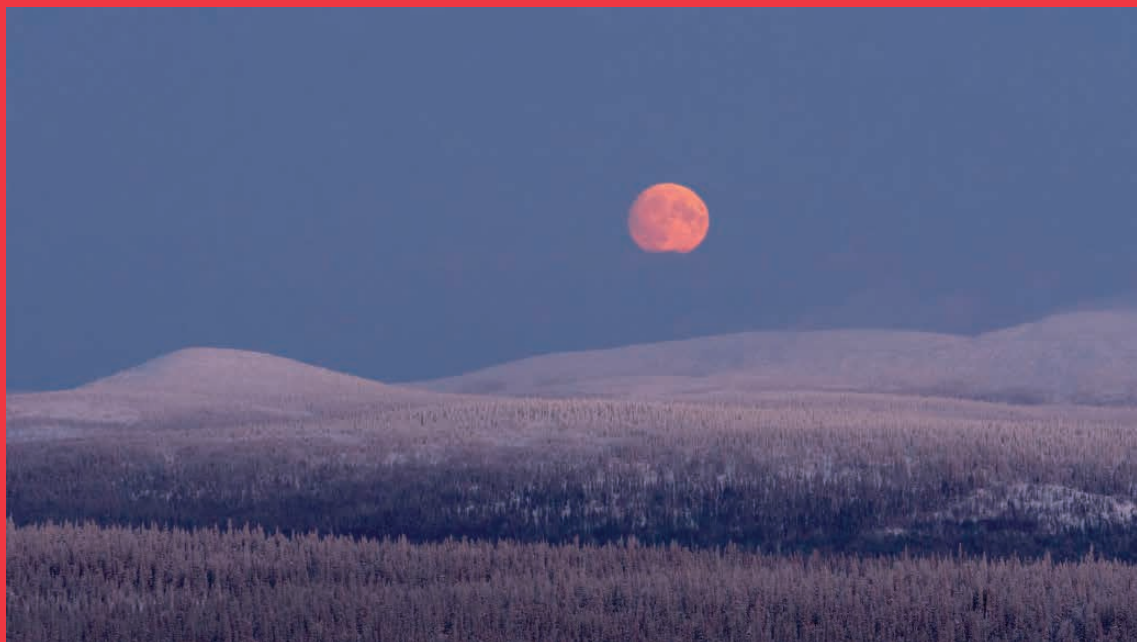
Jaana Kovanen

Kirjanpitäjä

Talous, laskutus, jäsenrekisteri

Puh. 0400 214 437





MAA pidättää hengitystään.
Taivas on juhlaivalaistuksessa.
Kaikki odottavat maailmanhistorian suurinta hetkeä.
Et laskeutunut alas pilvistä voimakkaana soturina.
Et nostattanut myrskytuulia.
Synnyit ihmiseksi niin kuin miestä jokainen.
Odotamme syntymäsi hetkeä ja kiitämme siitä että sinä,
Vapahtajamme, halusit jakaa ihmisen tien.

Anna-Mari Kaskinen

Kirkonpalvelija

N:o 1/2020 – 66. vuosikerta

Julkaisija/Tilaukset:

Kirkonpalvelijat r.y. - Kyrkotjänare r.f.
Puh. 050 520 7003
E-mail: kirkonpalvelijat@kolumbus.fi
<http://www.kirkonpalvelijat.fi>

Toimitus:

PL 421, 70101 KUOPIO
Toimitussihteeri Kari Hartikainen

Lehden taitto:

Anne Räisänen
Grano Oy, Kuopio
premedia.saka@grano.fi

Seuraava lehti:

ilmestyy ennen pääsiäistä

Toimituskunta:

Yhdistyksen hallitus

Ilmoitushinnat:

Kokosivu 350,-
1/2 sivua 200,-
1/3 sivua 150,-

ISSN-L 0355-8258